

SELMECI ÚJSÁG

Társadalmi hetilap.

Előfizetési árak.		Felelős szerkesztő	Kiadó és laptulajdonos:	Hirdetési díjak millimeter árszabás szerint.
Selmebányán: Vidéken:		Wagner László dr.	Nádasy Ferenc	Nyílttér sora 40 fillér.
Egész évre 8K —f.	Egész évre 9K —f.	Selmebánya.	Zólyom.	Hirdetési és előfizetési díjak a kiadó címére Zólyomba küldendők.
Félévre 4K —f.	Félévre 4K 50f.	Szerkesztőség: Deák Ferenc-utca 2.	(Telefon szám. 11.)	
Negyedévre 2K —f.	Negyedévre 2K 30f.			
Megjelenik minden csütörtökön.		Főmunkatársak: A főiskola hallgatói.		Kéziratokat nem adunk vissza.

A lap tiszta jövedelmének 25 százalékát a „Főiskolai-Kör Otthona“ javára fordítjuk

Szabad tanítás.

Kár, hogy a pécsi szabadtanítás kongresszusa ádáz, sőt gyűlöletes politikai tüntetésnek vált színhelyévé, amely tüntetés éle éppen azon férfi ellen irányult, aki mindenha a felvilágosodás és a kultúra uttörő bajnoka volt. Csak valami rossz szellem sugallhatta ami ifjondi szociológusainknak, hogy ezt a botrányt megcsinálják, amellyel kockára tették az egész kongresszus eredményét s minden esetre ártottak a kongresszusi határozatok komolyságának. Csak nem gondolják ami maroknyi »modern« szociológusaink, hogy a maguk izlése szerint tudják befolyásolni az egész magyar értelmiséget elsősorban a tanári kart. Örüljenek ezek a szociológusok annak, hogy végre nekik is van már módjuk az érvényesülésre és van módjuk arra, hogy eszméiket egy bizonyos mértékig érvényesíteni tudják a magyar kultúra terjesztésében.

A szabad tanításért való akció nem a szociológusokat illeti meg kizárólag, a szabadtanítás célja, sőt ideálja minden intelligens embernek, aki az iskolákban gyakorlati ismereteket és a műveltségnek minél szélesebb rétegeket akar megnyerni.

Évtizedek óta érezzük már a szabad tanítás hiányát a magyar iskolákban, elsősorban a középiskolákban. Ósdi tankönyvek, ósdi tantervek töltik be az iskolák életét s az iskolákból kikerülő fiatalság azt sem tudja, amikor kilép az életbe, hogy hány hét a világ. Rosszul tanítják nálunk a nyelveket, a matematikát, a történelmet, a földrajzot, sok iskolában még az irodalmat is. Tanítási módszerünk, de még tankönyveink is tisztára a német kaptafa, de ha Németországba megyünk ma már hírét és nyomát sem találjuk a nálunk még mindig divó tantervnek és tankönyveknek. Mindezekben a bajokon van hivatva segíteni a szabad tanítás. Hogy Apponyi Albert gróf a vallás és közoktatásügyi miniszter, a legilletékesebb faktor mennyire érdeklődik a szabad tanítás iránt és hogy milyen nagy sulyt helyez rá, azt mi sem bizonyítja jobban, minthogy képviselőjét küldötte el a szabad tanítás kongresszusára. Apponyi Alberten mulik, hogy testté váljanak a pécsi kongresszuson nangoztatott ígék.

Mindazonáltal nem vitatható el, hogy a modern szociológusok tuzásaitól eltekintve sok okos kijelentés hangzott el, melyeknek megvalósítása kulturális

érdek. S miután illetékes helyen meleg érdeklődést tapasztalunk a szabad tanítás iránt, joggal remélhetjük, hogy a Pécselt elvetett mag ki fog kelni és a magyar iskola a gyakorlati műveltség temploma lesz.

Természetesen tuzásokba esni itt sem szabad. Hallottunk Pécselt olyan felszólalásokat, melyekben haza ellenes és magyar ellenes tendenciák éledtek ki, melyek lábbal tiporják nemzetünk megszentelt hagyományait. A kongresszus többsége haragos zugással hallgatta ezeket a fejtegetéseket s ez a legjobb biztosítéka annak, hogy a szabad tanítás meg van óva és meg lesz óva ami szocialista szociológusaink tuzásaitól és ferdeségeitől. A magyar érzés, a magyar nemzeti szellem miben sem állja útját a modern tudományosságnak, a gyakorlati tanultságnak, sőt megnemesíti és megerősíti azt.

A temetkezési egylet.

A város hivatalos közlönye szerint a miniszteri vizsgálat meg lett ejtve s megállapította, hogy az egyesület ügyeit, pénzkezelését teljesen az alapszabályok által előirt módon vezették s így sem az elnök

Eldorádó vándorai.

Egy ezeréves ős pogány alkonyaton, akkor is keresték ők az Igéret földjét. És az az alkony napjának véres sugárözönében előtűntek a csodálatos mezők. A sziklák, a ködök, az árkok, sivatagok és köves rengetegek után im zöldelve csillant eléjük az élet országa. A nagy, holtfáradt tábor megállt. A hófehér, lomha ökrök leroskadtak az asszonyvivő szekerek előtt. Nagy, bus szemükben visszapiroslott az alkonyati ég és visszazöldellett a virágzó pázsit. És a vezérek rátették lábukat az új mezőre. A legendák turulmadara ott kerengett a fejük fölött. Az asszonyok pogány örömben sikongtak, láttán a gyümölestheres fáknak. A legények sorából nyil suhant egy illanó szarvas után. És a táltosok örömmáglyákat raktak ott az estében és a táltosok legényei elővezették a fehér áldozati mént, hozták a reszkető galambot, a jószagu fűvet és ajándékait mindenki a máglyára veté, úgy nézték tündöklő szemmel, mint lobog égre a hála tüze.

Igy jöttek ők, mikor még ifjak, szépek és gazdagok voltak, mikor testükben dagadozott az erő és lángolt a vér, míg izmos és termékeny asszonyok kísérték őket, míg az álmat szellős sátrakban lelték, az italt aranykupákból itták, erős barmaik és bőtejű bivalyaik voltak és ezer áldást osztogattak nekik a szüz pogány föld.

Ezer esztendeig ünnepet éltek; ezer esztendeig álmat aludtak. Ezer esztendeig folytak a vig tivornyák, a kuruc diadal-mak, hősi legénykedések, cifra ünnepek és nagy, nagy, mámoros álmodások. És ezer esztendő mulva a szellős sátrakból bűdös viskók lettek, ronda oduk, melyeknek falán féreg gunnyaszt és penész sőtétlik; a dus, kövér mezőkből bozotos kerteskék lettek, melyekben keserű apró krumpli terem; és szennyes udvarok, melyek kapujában éhes házieb üvölt. Az üde, termékeny asszonyokból gonosz és szomorú némberek lettek, kik a vajákos banyához hureolják el kores testüket, hogy ölje meg méhök szunnyadó gyümöleseit, mert több átkot, több nyomorúságot nem akarnak a világra szülni. A lángzó öröm-

tüzeből ezer év alatt füstölgő rőzseláng lett üres katlanok ölen, — a máglyalobogásból hunyorgó méceses — szentképek előtt. A kevély hun paraszt, ki ezer év előtt hét határ pusztáit járta meg fürgefutásu lován, ma a városi hordártalyigák kantárába fogja be a saját görbe, rozoga testét; a kevély hun paraszt, ki holt tatártesteket kapva markába és fogai közé, esürdögölöt táncolt a esaták torán, ma hasra fekszik a esendőr előtt és jajong, mint verembe hullott tetem fölött egy gyáva holló; a kevély, pogány paraszt, ki valaha boszorkányt süttött és bálványt rugott föl, — ma olvasót pörget és zsoltárt bög, és viziós lázban megjelenni látja kutak mélyén és tölgyek odvában szüz Máriát és nepomuki Jánost. És ezer év után újra utra kél a nép, mely akkor a fekete vizek partjairól jött ide hazát szerezni. Megy, fekete vizek vándorának, új Eldorádó után.

Az országot, melynek patakja méz, országutja kalács, égboltozatja merő cukorból való, hamis utakon keresi a mi parasztunk. Az új világ, az igéreték földje, az ál-

sem a pénztáros, sem a tisztikar nem követte el a legkisebb szabálytalanságot sem. Állítólag Vásárhelyi Gyula miniszteri titkár arról értesítette a tagokat, hogy nincs okuk a bizalmatlankodásra s arra, hogy az egyesületet feloszlassák, mert az alapszabályoknak szükséges megváltoztatásával továbbra is fennállhat az egyesület és virágozni is fog.

A félhivatalos közlemény azonban elismeri azt, hogy baj van, hiba történt, csak azzal toldja meg ezt a közlését, hogy azt az egyesület egyeteme, a közgyűlés követte el az alapszabályok rossz módosításával.

A magunk részéről kijelentjük, hogy a miniszteri vizsgálat eredményét sem fogadjuk bizalommal s ez ügyben tett összes kijelentéseinket egész terjedelmükben fenntartjuk s óva intjük a közönséget attól, hogy a hivatalos közlést gondolkodás nélkül elfogadja.

A tény az, hogy az alapszabályokat az egyesület vezetői tervezték és csinálták, de rosszul, amit legjobban igazol az a körülmény, hogy annak radikális megválasztását tartja szükségesnek a megejtett vizsgálat is.

Igaz ugyan, hogy az alapszabálytervezetet az egyesület közgyűlése elfogadta, ezzel azonban az alapszabály tervezetet készítő vezetők az erkölcsi felelősség alól nincsenek felmentve, mert az egyesület tagjai annyira egyszerű emberek, hogy a közgyűlésen sebtében felolvasott és hallott tervezet jóságát vagy helytelenségét megbírálni nem is tudhatták.

Az alapszabályokat és a módosító rendelkezéseket a miniszterium is jóváhagyta, most pedig tarthatatlannak találja és a módosítást szükségesnek tartja. Ha egy miniszterium nem bírt annak idején kellő előrelátással, annál kevésbé lehet ezt várni egy egyszerű emberekből álló közgyűléstől.

A közgyűlés az alapszabályokat a vezetőkbe vetett bizalom alapján fogadta el s ugyanezen alapon fogadta el az alapszabályok módosítását is. A felelősség ez irányban tehát csak a vezetőket terhelheti és terheli, s ezen szempontból kiindulva állítjuk, hogy sem az egyesület, sem a régi vezetők bizalomra nem érdemesek.

Ebben a véleményünkben megerősít az a tény is, hogy a vezetők a felfedezett baj okát az egyesület közgyűlésére hárítják, holott mindenki, aki a múltban összehívott közgyűlések iránt érdeklődött, tudja, hogy a közgyűlés egy nehéz soka-ság volt, amely akaratát kifejezésre juttatni sehogysem tudta s ezeken a közgyűléseken mindig a vezetők indítványai lettek elfogadva.

Végeredményben tehát oda jutunk, ahová az ilyen egyesületeknél mindig kilyukadunk, hogy a vezetőség képezi a közgyűlést is, mert hatalmának eszközeivel mindenkor biztosítja a maga akaratának érvényesülését, ha kell ügyeskedéssel vagy erőszakoskodással is. Ennek tagadhatatlan nyomait láttuk ennél az egyesületnél is.

Tény az, hogy egy nagy vagyoni lett a vezetők által elpusztítva s hogy a vezetők a kezelésben a saját érdekeik által vezéreltették magukat. Tény az is, hogy ezen pazarló gazdálkodás folytán az egyesület a tönk szélére jutott s a bajból kimenekülni most csak úgy tud, hogy tagjainak szerzett jogait megcsorbítani kénytelen.

Az emberek nagy sokaságát a vezetők azzal csalogatták az egyesületbe, hogy 80 koronáért az örökösök 200 koronát kapnak, később már 120 korona ellenében ígértek ennyit. A közönség-lépre ment és az ígért alapján tömegesen jelentkeztek tagok.

Most ezeknek az embereknek azt mondják: sajnáljuk, de nem adhatunk annyit, amennyit ígértünk, mert az alapszabályok rosszak, ha annyit adnánk megbuknánk. Ha ez nem tömegbolondítás, nem szabály-

talanság, akkor nincsen bűn és visszaélés ezen a sárteken.

Az egyesületben a pazarló gazdálkodás mellett az egészségtelen hitel is kifejtett, boldog boldogtalannak adtak kölcsönt, aki a pénzügytervezetekben nem kapott pénzt, beiratkozott tagnak és hamarosan tett szert pénzre. Az egyesület a könnyelműség melegágya lett.

Az egyesületet most úgy akarják lábraállítani, hogy aránytalanul kisebb temetkezési járulékokat akarnak adni. Oly összegeket, milyeneket a legkezdetlegesebb gazdálkodási módszer, a takarékpénztári betét mellett is gyűjthet akárki. Mindenki beláthatja, hogy ez nem előny s ezért kötve hisszük, hogy az egyesület felvirágozzék, mert hiszen a legegyszerűbb ember is tudja, hogy 10-12 év alatt a tőke megkétszereződik s ezen az alapon meg tudja tenni számításait.

Azok, akik már befizették járulékaikat vagy pedig nagyobb részben törlesztették a fizetendő összeget, helyesen teszik, ha belemennek az ajánlandó módosításba, mert így legalább nem veszítik pénzüket, azok ellenben, akik keveset fizettek még csak be, okosabban tesznek, ha abbahagyják a fizetéseket, mert jobb keveset veszteni, mint többet kockáztatni.

Állítjuk, hogy a tagok igényei az új módosítás mellett sem lesznek biztosítva, mert annyi vagyona nincs az egyesületnek, melyből a leszállított temetkezési járulékot ki tudná fizetni most. Más biztosíték pedig nem biztosíték. A leszre nem lehet adni semmit sem különösen akkor nem, ha a volt nem vált be.

Az egyszeregy cudar egy portéka, azt még a miniszteri biztosok előadásai és félhivatalos közlések sem tudják felforgatni. Ajánljuk az egyesületi tagoknak, hogy a közgyűlésen ne a beszéd és írás, hanem az egyszeregy után induljanak, mert ez sohasem esal legfőképpen tegyenek saját akaratuk szerint.

H I R E K.

Morituri vocant. . . .

— A halál jegyesei szólítanak.

. . . . . segélykiállítás hallatszott. És a jó szív apparátusa kivonult. . . . Kinyújtotta esdeklő kezét.

A kérő leányarc titokzatos elevenerejével megerősülve előkép állt a nép előtt. »A könnyörgés.«

Az elsötétült alkony ében keretében az élet élő szépsége. Siri mécses fénye világlik rá. Bizarr s hódító kép.

Az élet és halál szomorú találkozását jelzi tán . . . , azt a rémes öllekezést, melyből szakadat nélkül hallatszik a sikoltás: úzzétek a halált a maga portájára s ne hagyjátok, hogy megszegje az esztendőket következeit.

A nép álmélkodik. Micsoda kép ez? Sejtí a szamaritanizmust, de nem látja jól egészen, hogy az üdvözítés munkáját nézi.

Sokan pedig meglátják a jelekben az Üdvözítőt s kezükből bőven hull az áldozat.

A mécses pislogása könnyítató kendő

mok és aranyak birodalma, néki nem terem kincset, nem hullajt gyümölcsöt, nem ad semmi jót. Annak az újvilágnak életpiacán csak az tülekedjék, kinek gerince kemény, elméje friss, ökle biztos; kinek akarata és szorgalma a földarabolt giliszta életerejénél is makacsabb és növekvőbb. Az erő, ügyesség és munka vitézei: ezek az új világ szerencséséi. Mit keres azon a nyüzsgő vásáron a magyar paraszt, ez a nagy, cifrázkodó, élheterlen és álmatag gyermek? Idegen bányamélyben, harsogó gyári masinák mellett, a munka e lázas piacán, hol nagy célok forrnak, hol az élet dalát zugja a gyári kerék, hol a munka imádságát csengi a fűrgő kalapács, — mit keres ott ez az ős sátorlakó, ki tarka vásznakat szőni, sipot faragni, csordát őrizni, kalászt aratni, azt tud! A kinek először föld, másodszer föld, harmadszor megint föld és azután asszony, bor, nóta, dáridó, pántlikás kalap, bicskás verekedés és sok, sok álom kell ahhoz, hogy azt mondhassa: élttem, — jó volt!

Hát nem találtak Eldorádót és jönnek vissza. Szürke hajnalon hozta vissza őket a nagy vizek gályája, őket, hétszáznegyvenhat szomorú magyart . . . Miként va-

laha az országfoglaló kevély vezérek, úgy teszik az ő alázatos, megroskadt lábukat az otthoni földre . . . Csodálatos mezőknek látják most az elátkozott ugart. Örülni tudnak újra a rözsetűznek, az estéli harangverésnek, az ismerős kutyának, mely belecsahol a holdas éjszakába. És most már tudják, hogy Eldorádó nem arra van, a merre a fekete vizet szelik a gigászi gályák . . . Eldorádó tündéri képei ott vannak, abban a lázban, mely a pálinkás-csutóra zöld öblében szunnyad . . . Az álom ott van a penészes szoba sarkában gunnyasztó vén nyoszolyán. És az ígértek földje ott virul, a kicsi temetőben, melynek dombjai fölé századok bozótja fonódott.

A nagy vizen, a merre jöttek, bizonyára elsuhant mellettük egy másik galya, mely új reménykedők százait vitte az álmok és aranyak országa felé. De nem látta egymást a két hajó, mert éjféli köd volt. És nem láthatta egymást a két hajó vándor-népe sem, mert azoknak szemé előtt, a kik mentek, a reménység aranylidércei járták az álomtáncot, a hazatérők látására pedig az örök kiábrándulás gyásza borult . . .

lobogása. Halvány világuk reflexével szent akarát árad le az eleven képről, hogy az Ő nevében lázas veritéket száritsanak . . .

Ne szünjenek meg a próféták szólni. Az apostolok pedig tanítsák a népet a jelek megértésére. Hogy amikor esztendő multán az élők előtt újra megjelenik a tulvilág felé mutató ujj, már nagyon sokan legyenek, akik felismerjék az irgalmas szívet s meg'ássák a könyörgő kezét. . . .

Azok pedig, akik eleven szép kéro arcukat odaadták a temetői milióbe, tudják meg, hogy a legszebb virágszálát dobták a szenvedők oltárára. Szívük irgalmasságára leljenek jutalmat!

*

A Selmei Ujság kezdeményezése eredménnyel járt. Az a nemes cél, melyért a József Kir. Herceg Szanatórium Egyesület küzd, városunkban is megindította az érző sziveket. Az egyesület selmebányai bizottságának elnöke dr. Tóth Imre s a bizottság titkára Urbán Antal megukéva tették felhívásunkat s a temetők kapui mellé asztalkákat állítottak, hol kegyes szívű hölgyek, — akik előtt a szent célu egyet zászlaját im hódolattal hajtjuk meg — vették át az adományokat. A hölgyeket a lelkes akcióra a főiskolai ifjuság kérte föl és nyerte meg. A hölgyek félretéve a hüvös idő iránt minden érzékenységet az óraszámra való adománygyűjtéssel és őrzéssel valóságos eléggé el nem ismerhető áldozatot hoztak. Büszkék lehetnek rá akik ott voltak.

Ott voltak pedig a gyűjtésnél hölgyek közül: Király Ernőné drné, Tóth Imréné drné, Vörös Ferenéné, Baán Margit, Ertl Vica, Fiedler Nelka, Fuchs Stefike, Hoznek Erzsike, Király Elza. Lugosi Ilonka, Meskó Ella, Onczay Alice, Tóth Aranka, Tóth Rózsika, Veres Gizike és Vörös Eta

A hölgyek mellett a főiskolai ifjuság buzgólkodott.

A gyűjtés eredménye:

A szélaknai kapunál . . . 77 K 42 f.

A Lazaret temetőnél . . . 38 K 50 f.

A Kopogó melletti temetőnél . . . . . 15 K 13 f.

összesen: . 131 K 05 f.

Mint külön adományok érkeztek:

Holics Endre dr. gyűjtése 8 K — f.

Jankó Sándornétól . . . 2 K — f.

Rumpler és Kauricstól . . . — K 90 f.

Végösszeg: . 141 K 95 f.

mely a József kir. Herceg Szanatórium Egyesületnek Budapestre felküldetett.

— **Személyi hír.** A m. kir. pénzügyminiszter a selmebányai m. kir. fémkohó hivatal főnökévé Vodicska Nándor m. kir. főmérnököt nevezte ki.

— **Kossuth Lajos arcképe Ujbányán.** Ujbánya szabadkirályi és bányaváros hazafias polgársága arcképpel adózik Kossuth Lajos halhatatlan emlékének. Az arcképet Királyfalvy Károly festőművész festette és a mult hó 27-én mutatta be a város polgármesterének Koperniczky Józsefnek, ki

intézkedik az iránt, hogy a képet a városház tanácstermében, kiváló helyen, diszes leleplezési ünnepség keretében elhelyezzék.

— **Helmbacher Nándor** curiai bíró, az ipolysági törvényszék ny. elnöke nyugalmába vonulása alkalmával meleghangu levélben vett búcsút a selmei kir. járásbírószágtól, megköszönve a támogatást, melyben hivatali működése alatt részesítették. *Liha* Antal a kir. járásbírószág vezetője hasonló meleg hangu levélben biztosította a távozó elnököt ragaszkodásukról s nagyra-becsülésükről.

— **Kinevezés.** A földmivelésügyi miniszter a selmebányai bányászati és erdészeti főiskola erdészeti ágazatánál alkalmazott tisztviselők létszámába ideiglenes minőségben *Lintia* Valér erdészeti tanársegéddé a növénytan tanszékhez kinevezte.

— **Ujabb öt millió az iparfejlesztésre.** Az 1908. évre benyújtott költségvetés szerint a jövő év folyamán az állam öt millió koronát fordít az ipar fejlesztésére, míg e címen az 1907. évben mindössze 2 és fél millió koronát adtak ki. A pénzverésnél fenmaradó és négy millió koronát meghaladó bevételi többletet teljes egészében az iparfejlesztés céljaira fogják fordítani.

— **Aitmann Imre** Selmebánya szabad kir. város gazdasági tanácsosa folyó hó 4-én egy társaságban eltelőleg nyilatkozott a tüdőbetegeket támogató József kir. Herceg Szanatórium Egyesület nemes céljára városunkban rendezett gyűjtésről. Ha az ő javára rendezték volna a gyűjtést, hogy naponta egy liter borral többet megihassék, talán nemes és szent lett volna előtte is a mozgalom.

— **A reformáció emlékűnnepét** a mult esütörtökön ülte meg a helybeli ág. h. ev. egyház. A templomban istentisztelet és egyházi beszéd, a liceumban pedig ének és szavalattal áldoztak az ünnepnek.

— **Helytelenül** neveztük mult számunkban Urbán Antalt a József Kir. Herceg Szanatórium Egyesület selmei bizottsága elnökének, mert az dr. Tóth Imre ügybuzgó főorvosunk. *Urbán* Antal a bizottságnak titkára.

— **Megtámadott választás.** Az október 17-én megejtett törvényhatósági bizottsági tagok választása ellen Ungár Kálmán dr. ügyvéd és tizenegy társa felebbezést adott be azért, mert a választásnál a törvény kifejezett rendelkezése ellenére nem a választók köréből lettek bizalmi férfiak alkalmazva. Az állandó bíráló választmány a felebbezést visszautasította, ezen határozat ellen azonban a felebbezők újabb jogorvoslatot fognak hirszerint beadni; felette érdekes, hogy a mult évben, amikor a városi ellenzék soraiból kerültek ki a választott tagok, a bíróság még azt is figyelembe vette, hogy a választás 4 perccel később lett megkezdve most pedig amikor a városházi párt győzött sokkal fontosabb alaki hiányt hagynak figyelmen kívül. Ez az ugynevezett pártatlanság és igazság.

— **A közös konyha** eszméje elaludt. A hiányzó 25 adagra kellő jelentkezés nem történvén, az alapítók a megalakulást a jövő év tavaszára halasztották.

— **Halálozás.** Özv. *Szuchy* Jánosné sz. Hackenberger Amália garamberzencei földbirtokosnő s az ottani vasuti vendéglő tulajdonosnője f. évi október 26-án elhalt.

— **Körmöcbánya 1906. évi háztartása.** Körmöcbánya szab. kir. főbányaváros tanácsa e napokban terjesztette be a vármegyéhez az elmúlt 1906. évről szerkesztett évi zárszámadását, melynek eredménye a következő: a város bevétele 629,016 K 35 fillér. kiadása 594,029 K 48 fillérben, az év végével a *pénztári maradvány* 34,986 korona 87 fillérben állapított meg. Boldog Körmöc, szegény Selmec!

— **Halálozás.** *Pehm* Imre m. kir. bányakapitány f. hó 3-án elhunyt Besztercebányán.

— **Olcsó lakás** A Kálvária alatt levő ugynevezett himlőintézetű ház a hozzátartozó 5 hold kiterjedésű kerttel november 1-től kezdődőleg bérbé lesz adva. Ajánlatok a gazdasági tanácsnoknál tehetők. A hivatalos hirdetmény csak november 3-án lett kiadva. A késedelem oka bizonyosan az lesz, hogy a nyomda a városházától messze van.

— **Egyesített községek.** A belügyminiszter a Hontvármegye területén levő Bereklak és Alsófehérkut községeknek *Alsófehérkut*, továbbá Erdőmeg és Szelestyén községeknek *Erdőszelestyén* hivatalos elnevezéssel való egyesítését elrendelte.

— **Vesztett ember.** Hegybányán pénteken veszttség tört ki egy 14 éves fiun, akit négy héttel ezelőtt egy vesztett eb megmárt. A szerencsétlen fiu fájdalmában édesanyját támadta meg és össze-vissza harapta. A fiu vasárnap reggel meghalt, anyját pedig Budapestre a Pasteurintézetbe szállították. A vizsgálatot megindították, vajjon kit terhel a vétkes mulasztás, hogy a fiut annak idején nem szállították a Pasteur intézetbe.

— **Lemondás** Jávör B. Lajos ipolysági r. k. tanító, mint a »Hontmegyei Általános Tanító Egylet« elnöke lemondott állásáról.

— **Talált pénz.** A teraszon már három héttel ezelőtt egy liceumba járó diák egy pénztárcát talált kisebb összeg tartalommal. Ez uton kéri a tárca tulajdonosát, hogy jelentkezék a pénz átvételére. Címe szerkesztőségünkben megtudható.

— **Eldorádó vándorai.** Búsan mentek. Még búsbabban jöttek. Kifosztva vagyontukból, megesufoltan megtértek a hazai hantok szeretésére. A 746 tékozló fiuról — kik tengerentulon tékozlásra adták nemzeti karakterüket — szól eszmegazdag tárcánk. Aki remeket akar élvezni, s aki a köznapi horizontnál messzebbre szeret látni, — olvassa.

— **Csipkeverő tanfolyam Besztercebányán.** Besztercebányán *Sveitschine* Georgina felsőbb leányiskolai tanítónő indítványára december hó 1-én csipkeverő tanfolyam nyílik meg. A tanfolyamot egy Budapestről e célra kiküldött tanítónő fogja vezetni. A részvétel teljesen díjtalan, sőt a résztvevők a szükséges első felszerelést és az anyagokat is ingyen kapják. Vidékiek november 15-ike után jelentkezhetnek a tanfolyamra.

Szerkesztői üzenetek.

Csillagos ég. Szép stílusáért megérdemelné a közlést, hanem nincsen olyan rovat, melybe tárgy szerint illenék. Hogy félre ne értsen bennünket, jöjjön el a szerkesztőségbe s ott igen hasznos tájékoztatót fogunk nyújtani. Üdvözlét.

HIRDETÉSEK.

POLIVKA JÁNOS

ügynöki irodája
ZÓLYOM, Bethlenutca 200. sz.

Az Alfa Separator r.-t. tejjgazdasági gépgyárának felső magyarországi vezérképviselője elvállal minden e szakmába vágó gépek, szerszámok és alkatrészek szállítására vonatkozó megbízást.

Szállít:

Tejjgazdasági és tejszövetkezeti berendezéseket, egyes gépeket és alkatrészeket, mezőgazdasági gépeket, szerszámokat és alkatrészeket, gőzgépeket és gőzkazánokat, motorokat, mérlegeket minden nagyságban, varrógépeket és alkatrészeket, (tüket és gépolajat.)

Gazdasági kötélárúk, vízhatlan ponyvák, fedéllemez és kátrány, kútszivattyúk, vízvezetékek, csövek és alkatrészek, gummi és kendertömlők.

Szerszámok gépész, lakatos, kovács és más iparosok részére, ruggyanta bélyegzők, acél- és sárgaréz bordák, szövő.

Irodájában elfogad biztosítást, tűz, jég élet, betörés, lopás és baleset ellen.

Használt gépek, szerszámok, vörös-, sárgaréz és fémvétel és eladás.

Árjegyzékkel, költségvetéssel, tervrajzzal, szükséges szaktanácsokkal a t. érdeklődőknek díjmentesen állok rendelkezésére.

Hivatkozva sok évi gyakorlatomra, kérem a n. é. közönség bizalmát s támogatását.

Kiváló tisztelettel
POLIVKA JÁNOS
ügynök.

818.

A REKLÁM

Allandó, észszerű és ügyes reklamozás minden gyári-, kereskedelmi-, ipari-vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az éltető eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a legsikeresebben, legjobban és legolcsóbban, megtudható az

ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ

hirdetési osztályánál

tulajdonos LEOPOLD GYULA szerkesztő
BUDAPEST, VII. Erzsébet-körút 41.
ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel, páratlan pontossággal és olcsón eszközölnek hirdetéseket és reklamokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

Költségvetések és tervezetek ingyen.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a Réthy-féle

Pemetefü Cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-FÉLÉT kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak Réthy-félét fogadjunk el.

ŐSZÜLÉS

egyedüli biztos ellenszere a

BARIN

ezidőszerint a bel- és külföldön általánosan legjobbnak és leghatásosabbnak elismert szer, mely a haj, szakáll vagy bajusz színét pár perc alatt bármilyen színre változtatja. A fehér — neműn foltot nem hagy. —

Dobozonként 4 és 6 korona.

Ella-hajnövesztőszer

a legbiztosabb szer kopaszodás és hajhullás ellen. A fejbőrt tisztítja, erősíti és a hajat bámulatosan növeszti. Kis üveg 3.60 kor, nagy üveg 5 kor.

Ella-arckrém minden bőrtisztítatlanságot eltávolít és a bőrt is üdév, fiatallá teszi. Ára nagyság szerint 1, 2, 3 és 4 korona.

Ella-szappan 1 K. Ella-arepuder 1, 2 és 3 K. Ella-areviz 1 Kor.

BAROS GÁBOR

ILLATSZEREK és KOMPOZÍCIÓK GYÁRA

Budapest, VII., Dohány-u. I. depó 40. - Telefon 8--72.

I. Városmajor-u. 42. (Saját haz.) — Telefon 45-43.

Kérjen árjegyzéket! Ingyen kapja! 857. a.

Selmecebánya

és

Hont vármegye

közügyeinek

őszinte és bátor

szószólója

a

Selmeci Ujság.

Szerkesztőség:

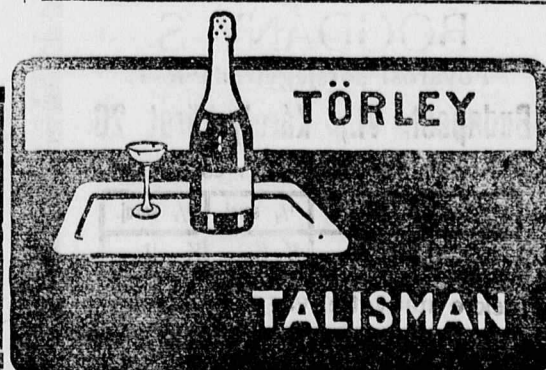
Selmecebánya, Deák Ferenc-u. 2.

kiadóhivatal:

Nadosy Ferenc Zólyom,

hová a hirdetési díjak s vidéki

előfizetési pénzek küldendők.

IFJUSÁG.

Magyar bányász és erdész dalok.

Örvendtes és fölötté becses adomány érkezett a főiskolai ifjuságnak. *Géczy* Lajos a nagyváradi lat. szertartású püspökség ny. főtisztje, az országszerte ismert zeneszerző és dalköltő eredeti magyar bányász és erdész dalokat írt és küldött a főiskolai ifjuságnak, hogy részben kielégítse régi óhajukat. Mert eddig eredeti magyar szövegű és zenéjű bányász és erdész dalai nem voltak az ifjuságnak. Az ajándék a következő levél kíséretében érkezett *Alliquander* Ödön bányajogász címére:

Kedves öcsém uram! A múlt szombaton Budapesten, fölkérés folytán zenés felolvasást tartottam a líráról s felolvasásomat megszakításokkal új dalok bemutatásával illusztráltam. Miután többek között arról is szóltam, hogy igen csodálatos, hogy a népelet milliói tömérdek különféle dalt teremtettek, csak éppen erdész, vadász, bányászdalt nem igen, mivel a vadászdal például nem is magyar speciálítás, én mégis megkísérlettem néhány vadász, bányászdalt írni, még pedig a *selmebányai akad. ifjuság részére*. Ezen új dalokat Budapesten bemutattam s igen megtetszettek.

Én mindig szívesen emlékszem vissza a selmebányai régi schachton eltöltött schacht tagokra. Ott sokat énekelünk de nem volt megfelelő magyar nótánk. Ezen a hiányon véltem most némileg segíteni s a mellékelt néhány dalt azon kéréssel küldöm meg, hogy szíveskedjék kedves öcsém azokat az akad. ifjuságnak, illetve az akad. dalárdának átadni. Vegyék azokat olyan szívesen, amilyen szívesen és amilyen szeretettel azokat az igen tisztelt ifjuságnak felajánlani szerencsém van. Szíves üdvözléssel. Nagyvárad, 1907. október 30.

Géczy Lajos, nyug. főtiszt.

Az igen szépen sikerült dalok közül három: Nádasztanya ősz gazdája . . . Erdész vagyok . . . , Hej mikor még . . . hallgató nóták, Szitnya hegye . . . és Selmebánya szép virága . . . csárdások. A két utolsót selmebányai balek-csárdás név alatt küldötte szerző s a szombati balekbálon be is mutatják. A többi daloknak egy, valamely legközelebb tartandó hangversenyen lesz a bemutatójuk a főiskolai dalárda által. A nótáknak a szövegét is *Géczy* Lajos írta.

A főiskolai atletikai klub folyó hó 8-án (pénteken) este 6 órakor tisztújító gyűlést tart.

A Dunántuli Kör.

A Dunántuli Kör október 31-én mindenképpen sikerült nedves estélyt tartott. Jelen voltak dr. *Bartha* Béla és *Jankó* Sándor főiskolai tanárok, *Vörös* Ferenc városi tb. főjegyző, *Pogány* Béla rendőrbiztos és „*Márton bácsi*.” Az elnök, *Lülük* Gyula üdvözlőbeszéde után dr. *Bartha* Béla, a Dunántuli Kör tiszteletbeli tagja remek beszédben baráti szeretetre és összetartásra buzdította a kör tagjait. Az első évesek közül *Dobrozemszky* Mátyás köszönte meg a kör idősebb tagjainak az új otthont az idegenben, melyet ők alapítottak s tartot-

tak meg számukra. A felköszöntők hosszú sorában még *Pető* János, köri elnök éltette *Vörös* Ferenc főjegyzőt. Az estély vig hangulatban a reggeli órákig tartott.

Tudomásul.

Ez uton is tudomására hozzuk az érdekelteknek, hogy a Főiskolai Kör tisztviselői közül az elnök, illetőleg alelnök s főtítkárr, illetőleg titkárr hivatalos óráját vásár- és ünnepnap kivételével naponta 6--7 tartja meg. A többi tisztviselő pedig ugyanezen órában hetenként kétszer, kedden és pénteken áll hivatalos ügyekben ugy a köri tagoknak, mint a nagyközönségnek szolgálatára.

Halottak napja.

A hagyományos szokáshoz híven az ifjuság az idén is leróta kegyeleto adóját halottjainak sirhantjánál. Az elhunyt főiskolai hallgatók sirját feldiszitették és kivilágították, valamint kivilágította az ifjuság *Gretzmacher* és *Kerpely* volt főiskolai tanárok sirjait is. Gyászmenetben, melyen az erdészek fákyákkal, a bányászok bányamécesel vettek részt a bányászzenekar gyászindulója mellett felkeresték néhai kollégáik sirhantját. Az úzus szerint a legutóbb elhunyt három főiskolai hallgató *Dávid* Béla, *Kapelet* Miklós és *Kelemen* Róbert sirjánál gyászbeszéd tartatott, az énekkar pedig gyászdalokat dalolt elő.

A temetőből visszajövet Vinterstein kertjébe vonult a menet, hol *Mäntele* Ármin vezetése mellett *Salamander* fejezte be a halottak emlékére szentelt gyászünnepséget.

A halottak napján tartott requiemen is megjelent a Főiskolai Kör hivatalosan *Pető* János elnök vezetésével.

A Szepesi Kör.

A Szepesi Kör f. hó 4-én közgyűlést tartott. A pénztáros jelentéséből kitűnt hogy a körrel szemben a tagok tartozása 110 korona.

A Dunáninneni Kör.

A Dunáninneni Kör október 29-én rendes közgyűlést tartott, amelyen a főjegyzői és főtítkári állást töltötték be. Főjegyzőnek *Fodor* Vincét, főtítkárnak ifj. *Mészáros* Györgyöt választották meg egyhangulag. A balekkeresztelő nedves estélyt f. hó 6-án tartották meg.

APRÓSÁGOK.

Kedves Róbert öcsém!

Azt mondják, levelet írtál nekem a Selmecei Ujságban. Rosszul tetted kis fiam, hogy nem a *Hiradóban*. A Selmecei Ujságot én nem olvasom. Nem olvashatom. Így hát nem is tudok leveledre érdemlegesen válaszolni.

A koresmákban ugyan látom, hogy az az ujság sok kézen megfordul. Das heisst *títkos* olvasás. Papád és a többiek is itt olvassák. De aztán olvassák ám!

Én ezt nem tehetem. Egy Selmecei Ujságot csak VI. rangosztálytól lefelé olvashatnak. Én pedig — hiszen láthattad abban a zöld füzetben, amit emlegetsz —, hogy a VI. rangosztályba tartozom. Több ilyen polgármester nincs ám az országban!

Papád is azt mondta, hogy csak sorozzam magamat oda, hiszen a nép már régóta ugyis Pán velkomozsninak szólít. Vagyis a gyakorlat már rég megtette azt amit én most formába öntöttem. Itt kérlek meg kedvesem, hogy amit talán nem értenél meg levelemben, azt magyaráztasd meg magadnak papáddal.

Jól cselekedté akkor is, mikor a papirokra nézve tőle kértél felvilágosítást. Ugyis ő is *papirostanácsos*. Ha már ő nem tudta megmondani, hogy miért van nekünk annyi papirosunk — úgy tudom erről írtál nekem abban a revolver lapban (ezt érted?) —, akkor hát én hogy tudnék neked okosat mondani. Elvégre 110000 iv papirost nem könnyű nyilvántartani. Még ha volna munkánk ennyi ivre való, no hát mondanám, hogy felemésztette az ügymenet.

Egy tanácsal azért szolgálok kedves gyermekem. Légy mindig szerény és okos. Lásdd be, hogy nem illik a kíváncsiság egy uri fiuhoz. Tartózkodj az olyan olvasmányoktól, amelyek olyanok, mint a harapós kutyák, hogy lerántják a köpönyeget az emberről. Pártold a humánus irodalmat (— ha ezt nem érted, kérdezd meg Pista bácsit, majd ő megmondja neked, mi ez —), amely inkább köpönyeget vet az emberre s eltakarja a fogyatékoságokat s támogatja mankóval a gerincbetegeket.

Szeresd a hazát, tiszteld atyádat és anyádat, másnak se szamarát, se ökrét, se papirját ne kívánjad. Légy hiv a földhöz, melynek ködét szivod, sem borát nem ihatod, sem kenyerét nem eheted. Ragaszkodj e föld szokásaihoz, mert csak így lesz belőled e városnak igazhitű polgára s nekem szerelmes öcsém, kibem kedvem telik.

Csőkol szerető

Bácsikád.

Szoptató anyák

gyönyörködve látják, micsoda erőt és életörömet kölcsönöz nekik a SCOTT-féle Emulsió. Amellett, hogy izletes, elősegíti az étvágyat és az emésztést, továbbá

erősítőleg hat az egészségre

és az egész szervezetre. De a mellett igen jótékony hatással van a szopós gyermekekre is, rózsás színt ad neki, erősíti, tehát kettős a szerető szülők öröme.

:: :: :: :: :: :: :: :: ::

Egy eredeti üveg ára 2.50 kor.

Kapható: minden gyógytárban.

Az Emulsió vásárlásánál a Scott-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

:: :: :: :: :: :: :: :: ::

MULATSÁGOK.

A balek bál iránt, mely szombaton lesz megtartva igen nagy az érdeklődés. A siker előre látható. Ismételten közöljük, hogy belépőjegyek csak a karzaton lesznek s ezeket egyedül *Grohman* Gyula könyvkereskedésében lehet váltani (darabja 2 K.) A mulatságon este pénztár nem lesz.

Szerkesztői üzenetek.

Csillagos ég. Szép stílusáért megérdemelné a közlést, hanem nincsen olyan rovat, melybe tárgy szerint illenék. Hogy félre ne értsen bennünket, jöjjön el a szerkesztőségbe s ott igen hasznos tájékoztatót fogunk nyújtani. Üdvözlét.

HIRDETÉSEK.

POLIVKA JÁNOS

ügynöki irodája
ZÓLYOM, Bethlenutca 200. sz.

Az Alfa Separator r.-t. tejjgazdasági gépgyáranak felső magyarországi vezérképviselője elvállal minden e szakmába vágó gépek, szerszámok és alkatrészek szállítására vonatkozó megbízást.

Szállít:

Tejjgazdasági és tejszövetkezeti berendezéseket, egyes gépeket és alkatrészeket, mezőgazdasági gépeket, szerszámokat és alkatrészeket, gőzgépeket és gőzkazánokat, motorokat, mérlegeket minden nagyságban, varrógépeket és alkatrészeket, (tűket és gépolajat.)

Gazdasági kötélárúk, vízhatlan ponyvák, fedéllemezek és kátrány, kútszivattyúk, vízvezetékcsövek és alkatrészek, gummi és kendertömlők.

Szerszámok gépész, lakatos, kovács és más iparosok részére, ruggyanta bélyegzők, acél- és sárgaréz bordák, szövő.

Irodájában elfogad biztosítást, tűz, jég élet, betörés, lopás és baleset ellen.

Használt gépek, szerszámok, vörös-, sárgaréz és fémvétel és eladás.

Arjegyzékekkel, költségvetéssel, tervrajzzal, szükséges szaktanácsokkal a t. érdeklődőknek díjmentesen állók rendelkezésére.

Hivatkozva sok évi gyakorlatomra, kérem a n. é. közönség bizalmát s támogatását.

Kiváló tisztelettel
POLIVKA JÁNOS
ügynök.

818.

A REKLAM

Allandó, észszerű és ügyes reklamozás minden gyári-, kereskedelmi-, ipari-vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az éltető eleme.

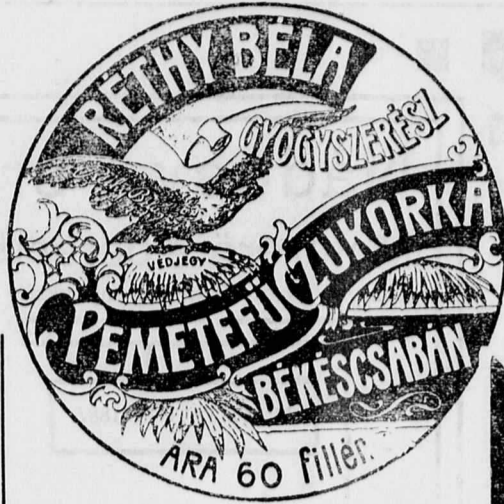
Hogyan, hol és mikor hirdethető a legsikeresebben, legjobban és legolcsóbban, megtudható az

ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ

hirdetési osztályánál

tulajdonos LEOPOLD GYULA szerkesztő
BUDAPEST, VII. Erzsébet-körut 41. ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel, páratlan pontossággal és olcsón eszközölnék hirdetéseket és reklamokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

Költségvetések és tervezetek ingyen.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a Réthy-féle

Pemetefü Cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-FÉLÉT kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.
Csak Réthy-félét fogadjunk el.

ŐSZÜLÉS

egyedüli biztos ellenszere a

BARIN

ezidőszerint a bel- és külföldön általánosan legjobbnak és leghatásosabbnak elismert szer, mely a haj, szakáll vagy bajusz színét pár perc alatt bármily színre változtatja. A fehér — neműn foltot nem hagy. —
Dobozonként 4 és 6 korona.

Ella-hajnövesztőszer

a legbiztosabb szer kopaszodás és hajhullás ellen. A fejbőrt tisztítja, erősíti és a haját bámulatosan növeszti. Kis üveg 3.60 kor, nagy üveg 5 kor.

Ella-arckrém minden bőrtisztítatlanságot eltávolít és a bőrt is üdévé, fiatall teszi. Ára nagyság szerint 1, 2, 3 és 4 korona.

Ella-szappan 1 K. Ella-arepuder 1, 2 és 3 K. Ella-areviz 1 Kor.

BAROS GÁBOR

ILLATSZEREK és KOMPOZÍCIÓK GYÁRA

Budapest, VII., Dohány-u. I. depot 40. - Telefon 8--72.
I. Városmajor-u. 42. (Saját ház.) — Telefon 45-43.
Kérjen árjegyzéket! Ingyen kapja! 857. a.

Selmecbánya

és

Hont vármegye

közügyeinek

őszinte és bátor

szószólója

a

Selmeci Ujság.

Szerkesztőség:

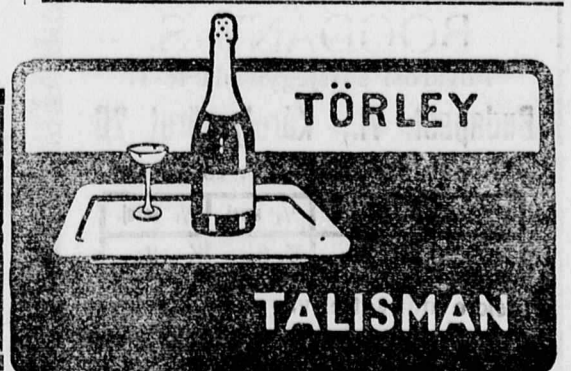
Selmecbánya, Deák Ferenc-u. 2.

kiadóhivatal:

Nádossy Ferenc Zólyom,

hová a hirdetési díjak s vidéki

előfizetési pénzek küldendők.

BOGDÁNY

szerencsése

PÁRATLAN.

A m. kir. szab. osztályosors-
játékokban nálunk nyertek:

602.000	
koronát a 240 számra	
602.000	
koronát a 12698 számra	
602.000	
koronát a 85306 számra	
602.000	
koronát a 92044 számra	
602.000	
koronát a 98924 számra	
400.000	
koronát a 11119 számra	
400.000	
koronát a 76062 számra	
200.000	
koronát a 25534 számra	
200.000	
koronát a 27557 számra	
200.000	
koronát a 46006 számra	
200.000	
koronát a 92049 számra	
100.000	
koronát a 15630 számra	
100.000	
koronát a 20838 számra	
100.000	
koronát a 70169 számra	
100.000	
koronát a 79559 számra	
100.000	
koronát a 86860 számra	
100.000	
koronát a 94780 számra	
90.000	koronát a 2407 számra
80.000	» » 27665 »
80.000	» » 60277 »
50.000	» » 36234 »
50.000	» » 93004 »
40.000	» » 266 »
40.000	» » 395 »
40.000	» » 27539 »
40.000	» » 117255 »

és ezenkívül sok sorsjegy 30.000, 25.000
20.000, 15.000, és 10.000 K nyert

BOGDÁNY S.

Fővárosi sorsjegyiroda R.-T.

Budapest, VI., Károly-körút 20.

Huzás november 21. és 23-án.

1/8 sorsj.	1/4 sorsj.	1/2 sorsj.	1 sorsj.
K 1.50	K 3.—	K 6.—	K 12.—

Vidékre utánvétellel vagy az összeg elő-
zetes beküldése után küldjük sorsje-
gyeinket.

Nádosy Ferenc Zólyom.
Motorerőre berendezett könyvnyomda.

Könyvkötészet. Nyomatvány-raktár. Ruggyanta-bélyegzők. Lapkiadóhivatal.

ALAPITTATOTT 1887.

TELEFON SZÁM 11.

MODERN GÉPEKKEL ÉS NAGY-
MENNYISÉGŰ BETŰANYAGGAL
FELSZERELT MOTORERŐRE BERENDEZETT

KÖNYVNYOMDÁM

MINDEN E SZAKMÁBA VÁGÓ MUN-
KÁT GYORSAN S PONTOSAN SZÁLLIT.

VÁLLALATOM A KOR SZINVONALÁN ÁLL
S A FELVIDÉK EGYIK ELSŐRANGU KÖNYV
ÉS MŰNYOMÓ INTÉZETE.

MUNKÁIM IZLÉSESEK, PEDÁNS KIVITE-
LÉRE NAGY GONDOT FORDITOK.

BUDAPESTEN

AZ EGYETLEN

FÜGGETLEN

ELLENZÉKI

NAGY NAPILAP

AZ UJSÁG

Előfizetési ára:

Egész évre . . . . . 28 K — f. ||| Negyed évre . . . . . 7 K — f.
Fél évre . . . . . 14 K — f. ||| Egy hónapra . . . . . 2 K 40 f.

Megrendelési cím: „AZ UJSÁG” kiadóhivatala Budapest, VII. Rákóczi-ut 54.